

**SZEFOSTWO
SŁUŻBY RUCHU LOTNICZEGO
SIŁ ZBROJNYCH RP**

WYTYCZNE

**SZEFA SZEFOSTWA SŁUŻBY RUCHU LOTNICZEGO SIŁ ZBROJNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

nr 4 z dnia 28 maja 2018 r.

w sprawie uszczegółowienia zasad wykonywania lotów modeli latających oraz bezzałogowych statków powietrznych o MTOM nie większej niż 25 kg w strefach ruchu lotniskowego lotnisk wojskowych (MATZ) oraz strefach kontrolowanych lotnisk wojskowych (MCTR)

Na podstawie Rozdział 2.2, pkt. 2 i Rozdział 5.1, pkt. 3 *Instrukcji zarządzania ruchem lotniczym w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (IZRL-2017)* oraz mając na uwadze ustalenia z 58 Konferencji Bezpieczeństwa Lotów oraz list intencyjny podpisany pomiędzy Szefem SSRL SZ RP i Prezesem Zarządu „Dlapilota.pl” dotyczący wykorzystania aplikacji **DroneRadar DAMS**, w celu uszczegółowienia zasad wykonywania lotów modeli latających oraz bezzałogowych statków powietrznych o MTOM¹ nie większej niż 25 kg nie będących na wyposażeniu lotnictwa państwowego (lotnictwo Sił Zbrojnych RP, Straż Graniczna, Policja, Straż Pożarna) zwanych dalej **RPAS**² w strefach ruchu lotniskowego lotnisk wojskowych (MATZ) oraz strefach kontrolowanych lotnisk wojskowych (MCTR):

u s t a l a m:

1. Loty RPAS mogą być wykonywane w MATZ/MCTR **po uzyskaniu** zgody od Zarządzającego Lotniskiem wojskowym w operacjach:
 - 1) w zasięgu wzroku operatora (VLOS³),
 - 2) poza zasięgiem widoczności wzrokowej BVLOS⁴.
2. W imieniu Zarządzającego Lotniskiem, zgodę na wykonanie lotu wydaje właściwy wojskowy organ kontroli lotniska (TWR).

¹ MTOM (*Maximum Take-Off Mass*) – maksymalna masa startowa

² RPAS (*Remotely Piloted Aircraft System*) – zdalnie sterowane systemy latające

³ VLOS (*Visual Line of Sight Operation*) - operacje w zasięgu widoczności wzrokowej, w których operator lub obserwator modelu latającego utrzymują bezpośredni kontakt z modelem latającym

⁴ BVLOS (*Beyond Visual Line Of Sight*) - operacje poza zasięgiem widoczności wzrokowej, w których operator lub obserwator modelu latającego nie utrzymuje bezpośredniego kontaktu z modelem latającym

3. Zasady wykonywania lotów VLOS:

- 1) W celu uzgodnienia zasad wykonania lotu, operator RPAS powinien na **co najmniej 15 min** przed planowaną operacją przekazać drogą telefoniczną informację do właściwego organu kontroli lotniska (TWR) oznaczając uprzednio lokalizację w aplikacji DroneRadar DAMS oraz wprowadzając następujące, prawdziwe dane:
 - a) imię i nazwisko operatora,
 - b) bezpośredni numer kontaktowy do operatora/obserwatora – dostępny przez cały okres trwania lotu,
 - c) typ/rodzaj RPAS (MR/H/A/AS⁵) wraz z podaną masą MTOM,
 - d) czas wykonywania operacji,
 - e) górną granicę wysokości planowanych lotów wyrażoną w metrach (poniżej 150 m AGL);
- 2) W przypadku braku aplikacji DroneRadar lub problemów w jej wykorzystywaniu (np. brak lub utrata zasięgu), dane o których mowa w ppkt. 1) przekazywane są drogą telefoniczną.
- 3) Na podstawie danych o których mowa w ppkt. 1), organ kontroli lotniska (TWR) określa warunki wykonania lotów oraz udziela lub nie udziela zgody na loty RPAS.
- 4) Organ kontroli lotniska (TWR) może nie wydać zgody na loty RPAS bez podania przyczyny, jak również z powodów operacyjnych ograniczyć lub zawiesić ich wykonywanie.
- 5) Operator RPAS niezwłocznie powiadamia organ kontroli lotniska (TWR) o :
 - a) zakończeniu lotów RPAS,
 - b) utracie kontroli nad RPAS,
 - c) wszystkich zdarzeniach związanych z lotem RPAS.
- 6) Warunki wykonywania lotów:
 - a) wyłącznie na zasadach określonych w zgodzie otrzymanej od właściwego organu kontroli lotniska (TWR),
 - b) wyłącznie w zasięgu wzroku operatora (VLOS),
 - c) poniżej 150 m AGL (500 ft),
 - d) z zapewnieniem ciągłej i pełnej kontroli lotu, w szczególności przez zdalne sterowanie przy użyciu fal radiowych,
 - e) w warunkach meteorologicznych do jakich dopuścił producent konkretnego modelu RPAS oraz gwarantujących utrzymanie RPAS w zasięgu wzroku operatora,
 - f) w sposób zapewniający bezpieczną odległość od osób i mienia.
- 7) Kategorycznie zabrania się wykonywania lotów:
 - a) w odległości mniejszej niż **2 km** od fizycznych granic lotnisk wojskowych,
 - b) nad jednostkami wojskowymi oraz infrastrukturą i obiektami leżącymi na ich terenie,

⁵ MR – wielowirnikowiec, H – helikopter, A – samolot, AS – sterowiec, balon itp.

- c) w pobliżu innych lotnisk,
- 8) Odpowiedzialność za wykonanie lotów na warunkach określonych w ppkt. 6-7 leży na operatorze RPAS. Tym samym ponosi on pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo operacji względem mienia i osób na ziemi.
 - 9) W przypadku planowania lotów nie spełniających wymogów o których mowa w ppkt. 7, operator RPAS zobowiązany jest do zgłoszenia zamiaru wykonania takiego lotu do właściwego Dowódcy Jednostki Wojskowej (Zarządzającego Lotniskiem) **na co najmniej 7 dni** przed planowaną operacją w celu uzyskania stosownego zezwolenia. Wniosek składa się pisemnie na formularzu zgodnym z Załącznik 1 do niniejszych *Wytycznych*.
 - 10) Zezwolenie o którym mowa w ppkt. 9) może mieć charakter tymczasowy i zostać wydane na czas **nie dłuższy niż 6 miesięcy**.
4. **Zasady wykonywania lotów BVLOS:**
- 1) W przypadku planowania lotów BVLOS, operator RPAS zobowiązany jest do zgłoszenia zamiaru wykonania takiego lotu do właściwego Dowódcy Jednostki Wojskowej (Zarządzającego Lotniskiem) **na co najmniej 14 dni** przed planowaną operacją w celu uzyskania stosownego zezwolenia. Wniosek składa się pisemnie na formularzu zgodnym z Załącznik 1 do niniejszych *Wytycznych*.
 - 2) W zezwoleniu, Zarządzający Lotniskiem określa szczegółowe warunki wykonywania takich lotów.
 - 3) Zarządzający Lotniskiem zastrzega sobie prawo do odmowy wydania zezwolenia na wykonanie lotu BVLOS bez podania przyczyny.
5. Każde zaobserwowane odstępstwo od warunków wykonywania lotów określonych w niniejszych *Wytycznych* będzie zgłaszane jako nieprawidłowość w ruchu lotniczym.
 6. W celach statystycznych, organ kontroli lotniska (TWR) ewidencjonuje w *Daily Log* aktywność RPAS (łącznie czas wykonywanych lotów) w MATZ/MCTR.
 7. Aplikację DroneRadar DMS wykorzystuje się zgodnie z *Instrukcją obsługi* (dostępna po zalogowaniu się do aplikacji).
 8. **Tracą moc** Wytyczne Szefa SSRL SZ RP nr 26 z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie uszczegółowienia zasad wykonywania lotów modeli latających oraz bezzałogowych statków powietrznych o MTOM nie większej niż 25 kg w strefach ruchu lotniskowego lotnisk wojskowych (MATZ).
 9. Niniejsze wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązują **do odwołania**.

SZEF

(-) płk dypl. pil. Cezary WASSER

**FORMULARZ ZGŁOSZENIA LOTÓW BEZZAŁOGOWYCH STATKÓW POWIETRZNYCH
I MODELI LATAJĄCYCH (O MTOM NIE WIĘKSZEJ NIŻ 25 KG)**

Zarządzający Lotniskiem Wojskowym	Od: (Zgłaszający)	Data zgłoszenia
-----------------------------------	-------------------	-----------------

1. Informacje ogólne

Organizator:	Adres:	Miejsce realizacji:
Data, czas:		Termin/y zapasowe:

2. Lokalizacja rejonu lotów

Granice poziome (szerokość i długość geograficzna w formacie stopnie, minuty, sekundy) rejonów wykonywania lotów, filmowane obiekty:	
Wysokość (ft lub m AGL) i rodzaj (VLOS/BVLOS) wykonywanych lotów :	Rodzaj i ilość statków powietrznych (w tym MTOM):

3. Krótki opis przedsięwzięcia wraz z uzasadnieniem

--

4. Informacja o operatorze UAV (upoważniona osoba do uzgodnień)

Imię nazwisko:	Stanowisko:
Telefon 1 (preferowany telefon GSM)/Telefon 2:	Nr świadectwa kwalifikacji/Ubezpieczenie OC UAVO
E-mail:	Podpis:

5. Załączniki

Lista dodatkowych załączników do zgłoszenia ww. przedsięwzięcia – (mogą zawierać mapy, wykresy, pozwolenia, kopie świadectw kwalifikacji, informacje o posiadanym ubezpieczeniu OC UAVO itp.)
